

Prijedlozi zakona o porezu na dohodak i doprinosima

Prezentant: Fuad Balta, dipl.ecc.

Prijedlog Zakona o porezu na dohodak

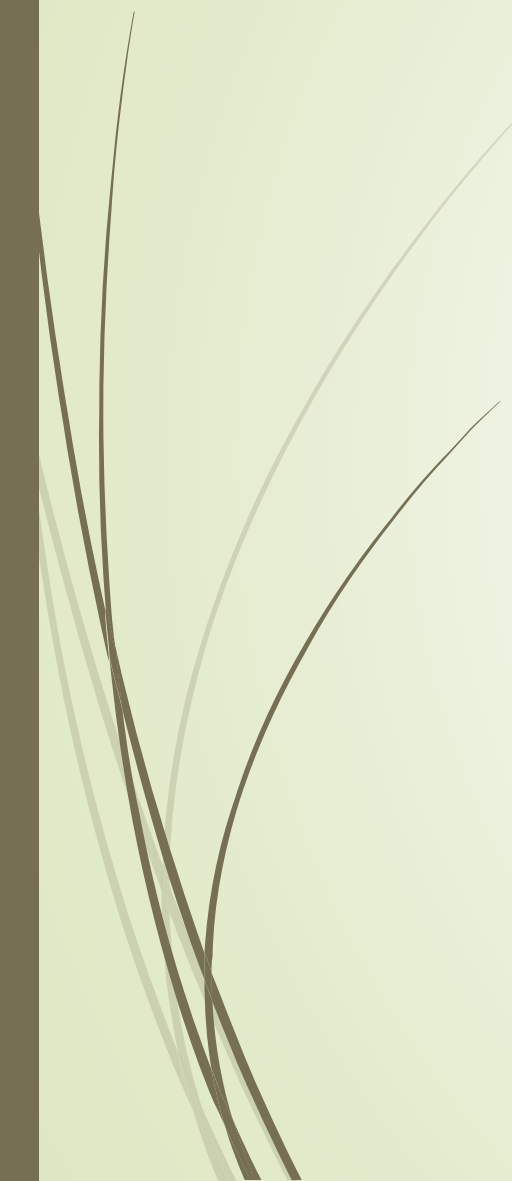
Pojam „**porezni agent**“ znači svako lice koje vrši isplatu ili davanje prihoda (*trenutno korišteni izraz je „poslodavac“*)

Prihodi koji podliježu obavezi obračuna i plaćanja poreza na dohodak su:

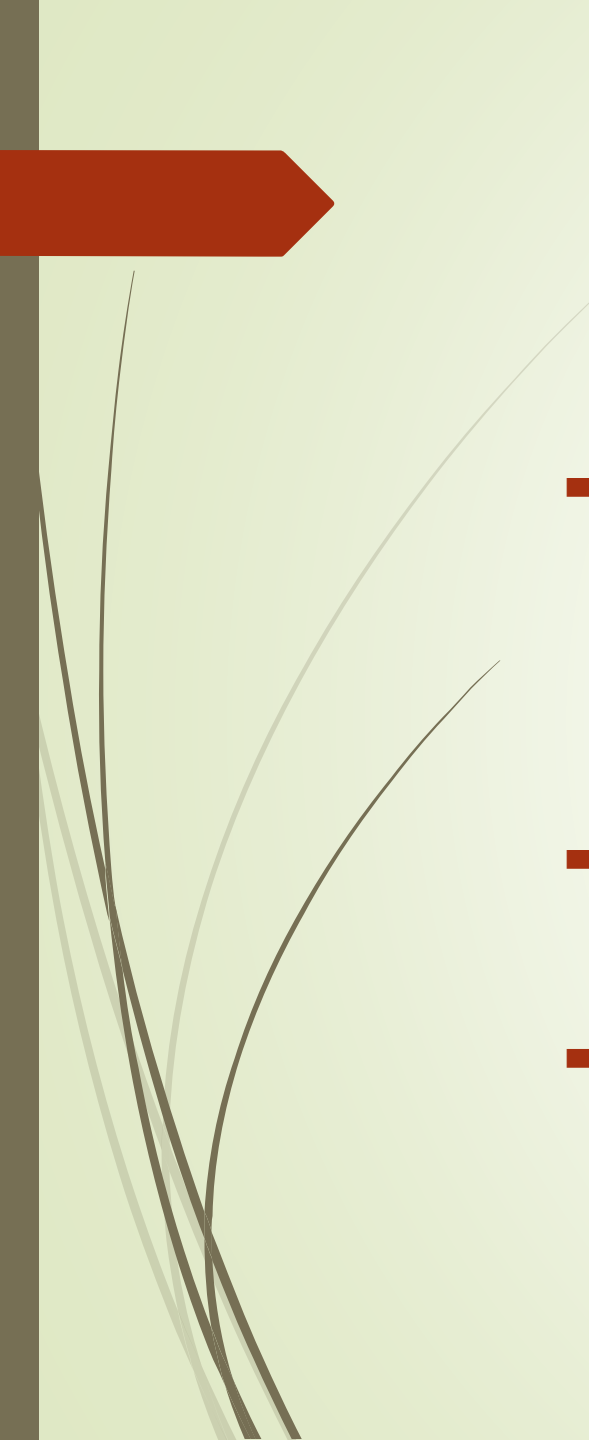
- prihodi od nesamostalnog rada,
- prihodi od samostalnog rada,
- prihodi od imovine i imovinskih prava,
- prihodi od ulaganja kapitala,
- **ostali prihodi** u skladu sa članom 42. ovog zakona.

Ostali prihodi iz člana 42. Zakona

- ▶ prihodi sportista i sportskih stručnjaka
  - ▶ prihodi od povremenih slobodnih zanimanja i
  - ▶ drugi prihodi
-

-
- ▶ **Ostalim drugim prihodima** u smislu člana 42. stav (1) tačka c) ovog zakona smatraju se i drugi prihodi koji po svojoj prirodi čine dohodak fizičkog lica, a koji nisu oporezivi po drugom osnovu u skladu sa ovim zakonom, a naročito:
    - ▶ prihodi po osnovu zastupanja bilo koje vrste;
    - ▶ prihodi po osnovu ugovora zaključenih preko omladinske ili studentske zadruge sa licem do navršenih 26 godina života ako je na školovanju u ustanovama srednjeg, višeg ili visokog obrazovanja;
    - ▶ prihodi po osnovu naknada u vezi sa izvršavanjem poslova odbrane, civilne zaštite i zaštite od elementarnih nepogoda u visini i uslovima koji propiše ministar;
    - ▶ prihodi po osnovu prikupljanja i prodaje sekundarnih sirovina, uzgajanja i prodaje pečuraka, uzgoja i prodaje pčelinjeg roja (pčela), uzgoja i prodaje puževa, odnosno po osnovu prodaje drugih dobara ostvarenih obavljanjem privremenih ili povremenih poslova;

-
- ▶ prihodi ostvareni po osnovu dobrovoljne saradnje u humanitarne, zdravstvene, vaspitno-obrazovne, kulturne, sportske, naučno-istraživačke, vjerske i druge svrhe, odnosno saraduju u sindikalnim organizacijama, komorama, političkim strankama, savezima i udruženjima, nevladinim i u drugim neprofitnim organizacijama, pri čemu ne ostvaruju bilo koju drugu naknadu po osnovu te saradnje u visini i uslovima koji propiše ministar;
  - ▶ prihodi isplaćeni iznad propisanih iznosa iz člana 8. stav (2) ovog zakona, a da nisu prihodi iz člana 7. stav (1) tačka a), b), c) i d) ovog zakona ili nisu navedeni u članu 8. stav (2) ovog zakona.
  - ▶ prihodi koji nisu navedeni u članu 8. stav (1) ovog zakona.

Član 8. Zakona – Izuzeti prihodi

Prihodi na koje se ne plaća porez na dohodak su:

- ▶ primanja odnosno donacije koje građani ostvaruju po osnovu darovanja pravnih i fizičkih lica za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavka lijekova i ortopedskih pomagala), koja nisu plaćena osnovnim ili dopunskim zdravstvenim osiguranjem;
- ▶ godišnji prihodi na osnovu naknada za tjelesna oštećenja, umanjenu radnu sposobnost, naknada za pretrpljenu neimovinsku štetu i naknada šteta zaposlenicima po osnovu posljedica nesreće na radu u iznosu do pet prosječnih plaća u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku
- ▶ nasljedstva i pokloni ukoliko su na njih plaćeni porezi po propisima kantona;
- ▶ godišnje prihode u iznosu do 3.600,00 KM na ime stipendija i/ili školarine (upisnine) učenika i studenata na redovnom školovanju;

-
-
- mjesečne naknade u iznosu do 150,00 KM na ime troškova prakse i obrazovanja učenika i studenata na redovnom školovanju;
  - naknade troškova volontiranja u mjesečnom iznosu do 100,00 KM koju ostvaruje volonter, u skladu sa zakonom koji uređuje volontiranje;
  - naknade u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove porodice ili penzionisanog radnika, pomoći u slučaju teške invalidnosti, bolesti zaposlenog u visini do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
  - pomoći zbog uništenja ili oštećenja imovine uslijed elementarnih nepogoda ili drugih vanrednih događaja u visini stvarnih troškova;

-
- naknade štete zbog posljedica nesreće prema odluci suda ili nagodbi u toku sudskog/vansudskog postupka u visini do pet prosječnih plaća u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
  - prihodi od prodaje imovine koja je korištena u lične svrhe;
  - osvojene, odnosno dobijene nagrade u novcu, stvarima i/ili pravima za pokazano znanje u kvizovima i drugim sličnim takmičenjima;
  - otpremnina koja se daje zaposlenom u visini do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku prilikom odlaska u penziju;

-
- ▶ prihode na osnovu **kamate** u bankama, štedionicama i štedno-kreditnim zadrugama, bankovnim računima (žiroračun, devizni računi i dr.) i kamate na državne obveznice, **osim prihoda iz člana 39. ovog zakona;**
  - ▶ prihodi po osnovu **osiguranja života, stvari, imovine i odgovornosti**, koje isplaćuju društva za osiguranje i reosiguranje koja imaju sjedište na teritoriji Federacije;
  - ▶ prihodi po osnovu **isplaćenih naknada životnog osiguranja koji imaju karakter štednje**, kao i isplaćene prihode po osnovu dobrovoljnog penzijskog osiguranja, koje isplaćuju društva za osiguranje i reosiguranje koja imaju sjedište na teritoriji Federacije, osim prihoda iz člana 39. stav (1) tačka d) ovog zakona;
  - ▶ prihodi iz člana 17. stav (5) ovoga zakona, koje isplaćuje/daje porezni agent (**stručno usavršavanje, radna odjeća, ljeakarski pregledi, dnevnicе i druge naknade propisane Pravilnikom...**);

-
-
- ▶ godišnji prihodi ili naknade fizičkih lica koje ostvaruju u neprofitnim pravnim licima za dobrovoljno učešće u akcijama koje su u općem javnom interesu u iznosu do 500,00 KM;
  - ▶ godišnje naknade na ime socijalne pomoći koja se isplaćuju iz sredstava članarine članovima radničkih sindikata ili udruženja penzionera u visini do jedne prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
  - ▶ naknade koje se kao bespovratna sredstva isplaćuju iz fondova i programa Evropske unije putem akreditiranih tijela za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Evropske unije;
  - ▶ naknade koje se isplaćuju od strane Organizacije ujedinjenih naroda i njenih specijaliziranih agencija i OHR-a prema rezidentima Federacije s osnova radnog odnosa;
  - ▶ prihodi na ime pomoći od povezanih lica (bračni i vanbračni drug, potomci bračnog i vanbračnog druga, braća i sestre i njihovi potomci, djedovi i bake i njihovi potomci kao i braća i sestre i roditelji bračnog ili vanbračnog druga)

Stopa poreza na dohodak

- ▶ 10%
  - ▶ 13%
-

Prihod od nesamostalne djelatnosti

Pored prihoda u trenutno važećem zakonu, dodani su prihodi:

- ▶ naknade plaće iz člana 81. Zakona o radu FBiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 26/16 i 89/18) – bolovanje, plaćeno odsustvo i td.
- ▶ naknade na ime toplog obroka koje se isplaćuju, regresa za godišnji odmor, i ostalih naknada koje poslodavac daje zaposleniku, u skladu sa odredbama kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i ugovora,

Posebno, prihodom ili koristi od nesamostalnog rada koje poslodavac daje direktno ili indirektno licu sa ili bez zasnivanja radnog odnosa smatra se i:

- menadžerska naknada (plaća) ili korist koja se isplaćuje/daje licima bez zasnivanja radnog odnosa za obavljanje poslovodne funkcije,
- naknada (plaća) ili korist lica upućenih na rad na teritoriji Federacije po nalogu inostranog poslodavca u rezidentna privredna društva za rad u tim društvima,
- naknada (plaća) ili korist lica upućenih na rad van teritorije Federacije po nalogu poslodavca u nerezidentna privredna društva za rad u tim društvima,
- naknada (plaća) ili korist članova predstavničkih i izvršnih tijela državne, entitetske i kantonalne vlasti i jedinica lokalne samouprave koji im se isplaćuju za rad u tim tijelima i jedinicama,
- naknada (plaća) ili korist lica nastavnog, profesorskog, istraživačkog osoblja na univerzitetima, fakultetima i visokoškolskim ustanovama koji im se isplaćuju za rad u tim ustanovama,
- naknada (plaća) ili korist licima koji se isplaćuju na ime poslova za obavljani rad po uputama poslodavca koji utvrđuje mjesto, uslove i način obavljanja rada, bez obzira na oblik i način isplate ili osnov za isplatu, osim ako je ovim zakonom drukčije uređeno.

-
-
- Oporezivim prihodom od nesamostalnog rada smatraju se i **vrijednosni papirii/ili udjeli** koje zaposlenik dobije od poslodavca ili od s poslodavcem povezanog lica u momentu sticanja prava raspolaganja tim vrijednosnim papirima i/ili udjela
  - Vrijednosni papir u smislu ovog zakona smatra se i polica osiguranja.

Izuzeti prihodi iz člana 8. stava (2) ovog zakona koji ne ulaze u dohodak od nesamostalnog rada i koji ne podliježu oporezivanju su:

- a) posebna radna odjeća obilježena nazivom ili znakom poslodavca ili isplatioca prihoda odnosno plaće,
- b) posebni ljeekarski pregledi po osnovu posebnih propisa, uključujući i sistematske preglede za sve zaposlene,
- c) troškovi kolektivnog osiguranja zaposlenih,
- d) razni oblici stručnog usavršavanja koja su u vezi s djelatnošću poslodavca i isplatioca prihoda,
- e) članarine po osnovi članstva u strukovnim komorama koje je, prema posebnim propisima, obavezan poslodavac plaćati za zaposlenike pri obavljanju određenih poslova za poslodavaca i/ili isplatioca prihoda odnosno plaće,
- f) naknada za službeno putovanje i rad na terenu, i to: dnevnice do visine određene posebnim propisom, troškovi smještaja, prijevoza i ostalih naknada zaposlenim u visini propisanoj Pravilnikom o primjeni zakona o porezu na dohodak,
- g) uplate za dobrovoljni penzioni fond prema propisu koji uređuje dobrovoljne penzione fondove u Federaciji, od strane poslodavca u ime zaposlenika, u visini mjesečne uplate do 80,00KM,

Prihodom od ulaganja kapitala smatraju se prihodi:

- a) po osnovu **kamata** ili njenog funkcionalnog ekvivalenta;
- b) po osnovu **dividende ili udjela u dobiti**;
- c) po osnovu **vrijednosnih papira**;
- d) ostvareni od isplaćenog kapitala od **dobrovoljnog dopunskog osiguranja (životnog, penzionog) ušteđenog od premija na koje korisniku osiguranja nisu obračunati i plaćeni obavezni doprinosi i porez na dohodak.**

Kamatama se smatraju:

- a) kamata po vrijednosnim papirima,
- b) kamata po osnovu datih zajmova,
- c) kamata kao raspodjele prihoda investicijskog fonda, ako se ne oporezuju kao udio u dobiti na osnovu podjele dobiti ili prihoda investicijskog fonda.

Čl. 67 stav 6. Zakona

- ▶ Banke su dužne da u roku od 30 dana od isteka kalendarskog polugodišta Poreznoj upravi u elektronskom obliku dostave izvještaj o svim ostvarenim **kamatama na štednju** koje je obračunala i uplatila depozitarima, te izvještaje o prijenosu vrijednosnih papira kod skrbničkih poslova, u tom polugodištu.

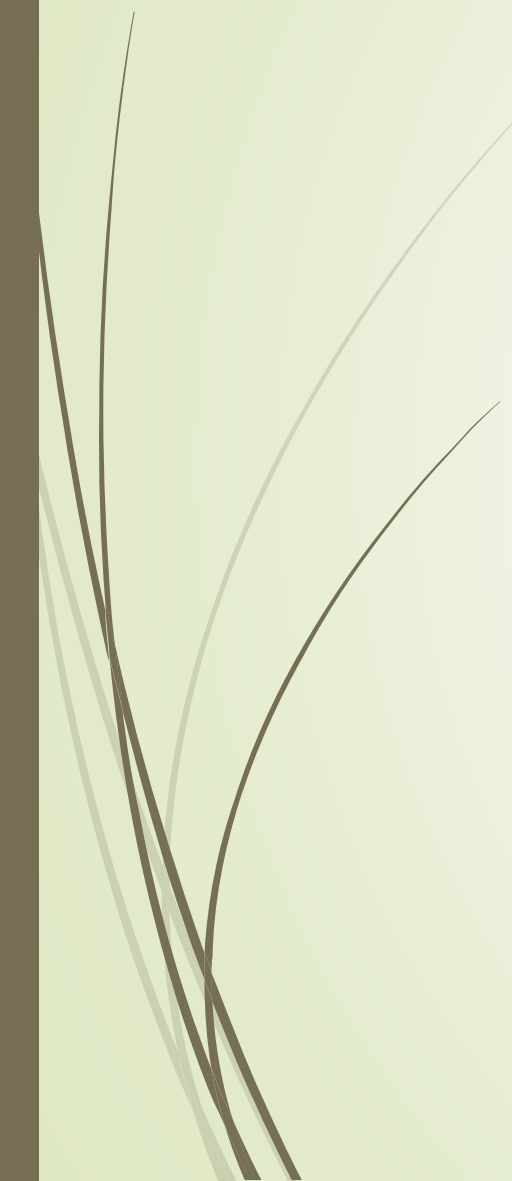

Prihodom iz stava (1) tačka b) ovoga člana smatra se svaka raspodjela dobiti privrednih društava u bilo kojem obliku, a posebno:

- ▶ prihodi po osnovu dionica ili udjela u dobiti privrednih društava koje ostvaruju putem prijenosa, dodjele ili kupovine vlastitih dionica ili udjela, a koji se ne smatraju prihodom od nesamostalnog rada u skladu sa odredbama ovog zakona;
- ▶ izuzimanje imovine i korištenje usluga privrednih društava za njihove privatne potrebe (skrivena isplate dobiti) izvršeni tokom poreznog perioda na teret dobiti tekućeg perioda.

Ostali prihodi

- ▶ Prihodi sportista i sportskih stručnjaka
  - ▶ Prihodi od povremenih slobodnih aktivnosti
  - ▶ Drugi prihodi
-

-
-
- ▶ Prihodom od povremenih slobodnih ovog zakona smatraju se svi prihodi koje fizičko lice ostvari radom, bez zasnivanja radnog odnosa sa poslodavcem, a kojim se bavi kao slobodnim aktivnostima s ciljem ostvarenja dohotka, a da nije samostalni poduzetnik
  - ▶ **Slobodnim aktivnostima** smatra se nezavisna naučna, umjetnička, književna, konsultantska, istraživačka, kreativna, nastavna ili obrazovna aktivnost, uključujući aktivnosti revizora, savjetnika, novinara, računovođa, inženjera, arhitekata, geodeta, prevodilaca, dizajnera, programera, organizatora, sudskih vještaka, aktuara, ovlaštenih procjenjivača, trgovačkih putnika, akvizitera, aktivnost članova skupština, nadzornih odbora, upravnih odbora, odbora za reviziju, stečajnih upravitelja, delegata i druge slične aktivnosti

Drugi prihodi

Pod drugim prihodima smatraju se slijedeći prihodi:

- po osnovu zastupanja bilo koje vrste
- po osnovu ugovora zaključenih preko omladinske ili studentske zadruge sa licem do navršениh 26 godina života ako je na školovanju u ustanovama srednjeg, višeg ili visokog obrazovanja
- po osnovu naknada u vezi sa izvršavanjem poslova odbrane, civilne zaštite i zaštite od elementarnih nepogoda u visini i uslovima koji propiše ministar
- po osnovu prikupljanja i prodaje sekundarnih sirovina, uzgajanja i prodaje pečuraka, uzgoja i prodaje pčelinjeg roja (pčela), uzgoja i prodaje puževa, odnosno po osnovu prodaje drugih dobara ostvarenih obavljanjem privremenih ili povremenih poslova
- ostvareni po osnovu dobrovoljne saradnje u humanitarne, zdravstvene, odgojno-obrazovne, kulturne, sportske, naučno-istraživačke, vjerske i druge svrhe, odnosno saradnje u sindikalnim organizacijama, komorama, političkim strankama, savezima i udruženjima, nevladinim i u drugim neprofitnim organizacijama, pri čemu ne ostvaruju bilo koju drugu naknadu po osnovu te saradnje po uslovima koji propiše ministar
- isplaćeni iznad propisanih iznosa iz člana 8. stav (2) ovog zakona, a da nisu prihodi iz člana 7. stav (1) tač. a), b), c) i d) ovog zakona ili nisu navedeni u članu 8. stav (2) ovog zakona
- prihodi koji nisu navedeni u članu 8. stav (1) ovog zakona
- Izuzetno od stava (1) ovog člana oporezivim prihodom ne smatra se otpisano potraživanje od fizičkog lica – klijenta banke kada banka otpiše to potraživanje
- Primanja nerezidenta po osnovu aktivnosti iz stava (1) ovog člana smatraju se ostalim drugim prihodom ukoliko ih je nerezident ostvario na teritoriji Federacije

Lični odbitak

- ▶ Poreznim obveznicima ukupan iznos ostvarenog dohotka umanjuje se za lični odbitak u visini od 9.600,00 KM za porezni period za koji postoji obaveza plaćanja poreza
- ▶ Ukoliko je porezni period kraći od kalendarske godine, lični odbitak se računa za svaki mjesec u kojem je ostvaren dohodak
- ▶ Porezni mogu odbiti lični odbitak od ostvarenih prihoda od nesamostalnog i samostalnog rada
- ▶ Za lice koje radi sa nepunim radnim vremenom, umanjeње ličnog odbitka je srazmjerno radnom vremenu tog lica u odnosu na puno radno vrijeme
- ▶ Ukoliko lice ostvaruje puno radno vrijeme kod dva ili više poslodavaca, ukupni lični odbitak koje vrši svaki poslodavac srazmjerno radnom vremenu ne može preći lični odbitak učinjen sa punim radnim vremenom
- ▶ Ukoliko lice ostvaruje nepuno radno vrijeme kod dva ili više poslodavaca, svaki poslodavac vrši umanjeње srazmjerno radnom vremenu kod poslodavca u odnosu na puno radno vrijeme, s tim što zbir umanjeња mora biti manji od ličnog odbitka u odnosu na puno radno vreme

Obaveze poreznog agenta

- ▶ Prijavu poreza na dohodak od nesamostalnog rada vrši porezni agent prilikom isplate/davanja dohotka, a najmanje jednom mjesečno odnosno godišnje. Ovu prijavu porezni agenti dužni su Poreznoj upravi prijavu dostavljati elektronskim putem
- ▶ Prijave sadrže evidencije o isplatama/davanjima za svakog poreznog obveznika posebno, sa podacima o obračunatom i uplaćenom porezu na dohodak
- ▶ Porezni agent je dužan podnijeti prijavu **do kraja mjeseca za prethodni mjesec**, odnosno **do kraja februara tekuće za prethodnu godinu**, dostaviti Poreznoj upravi prema mjestu svog sjedišta
- ▶ Porezni agent je dužan voditi evidencije o isplatama po osnovu nesamostalnog rada za svakog poreznog obveznika posebno, sa podacima o obračunatim i uplaćenim doprinosima i porezu na dohodak
- ▶ Do kraja februara tekuće godine, **svom zaposleniku odnosno drugom fizičkom licu, porezni agent je dužan izdati potvrdu o ukupnim isplatama i drugim primanjima, kao i podacima o izvršenim umanjenjima u prethodnom poreznom periodu**

Godišnja prijava poreza na dohodak

- ▶ Samostalni poduzetnik je dužan nakon isteka poreznog perioda, odnosno **do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu** podnijeti Godišnju prijavu poreza na dohodak i porezni bilans nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne uprave prema mjestu sjedišta odnosno prebivališta poreznog obveznika
- ▶ Porezni obveznik kojem je propisana obaveza podnošenja Godišnje prijave poreza na dohodak, utvrđuje godišnji iznos poreza na dohodak po isteku poreznog perioda, koji se utvrđuje na osnovice svih dohodaka po ovom zakonu, primjenom stope iz člana 12.tačka b) ovog zakona – **13%**
- ▶ Poreznom obvezniku umanjit će se godišnja obaveza poreza na dohodak za **10% ličnog odbitka** iz člana 48. ovog zakona na ime uplata u dobrovoljni penzioni fond koje izvrši u poreznom periodu

Ko **nije** dužan podnijeti godišnju prijavu

Porezni obveznik **nije dužan** podnijeti Godišnju prijavu poreza na **dohodak ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:**

- ▶ u poreznom periodu ostvaren je dohodak od nesamostalnog rada samo kod jednog poreznog agenta
- ▶ u jednom poreznom periodu nije ostvario dohotke iz više izvora,
- ▶ ako je porezni agent na sve dohotke koje mu je isplatio u tom poreznom periodu obračunao, obustavio i uplatio porez na dohodak

Komentar: U slučajevima ostvarivanja prihoda iz više izvora, čak i ako je porezni agent izvršio porezne obaveze, postoji obaveza podnošenja godišnje prijave poreza na dohodak (što znači i primjenu stope od 13 %, odnosno doplatu poreza na dohodak).

Ko je dužan sačiniti godišnju prijavu

- ▶ Porezni obveznik dužan je sačiniti Godišnju prijavu poreza na dohodak, osim obveznika za koje je izričito propisano da nije obveznik podnošenja prijave (*prethodni slajd*), ukoliko ostvaruje:
- ▶ dohodak iz više izvora prihoda,
- ▶ dohodak na osnovu nesamostalnog rada ostvaren kod dva ili više poslodavaca odnosno isplatioca,
- ▶ dohodak direktno iz inostranstva (bez posredovanja rezidentnog poslodavca),
- ▶ dohodak od pravnog lica iz Republike Srpske ili Brčko Distrikta,
- ▶ dohodak za koji je, prema ovom zakonu, propisana obaveza podnošenja Godišnje prijave poreza na dohodak ili kada Porezna uprava zatraži od poreznog obveznika da naknadno plati porez

Zastara

- ▶ Pravo na utvrđivanje porezne obaveze i pravo na pokretanje postupka naplate zastarijeva **za pet godina** računajući od dana kada je zastara počela teći
- ▶ Izuzetno, pravo na utvrđivanje poreza ne zastarijeva **ukoliko nije podnesena prijava ili je podnesena lažna porezna prijava ili ako je lice koje je počinilo prekršaj namjerno prikrilo ili poduzelo bilo koju radnju da sakrije prekršaj**

Apsolutna zastara

- ▶ Pravo na utvrđivanje, naplatu, povrat, porezni kredit, kao i izmirenje dospjelih obaveza putem preknjižavanja, **uvijek zastarijeva u roku od deset (10) godina** od isteka godine u **kojoj se trebalo utvrditi ili naplatiti**, odnosno u kojoj je izvršena pretplata
- ▶ Porezna uprava, po isteku apsolutnog roka, po službenoj dužnosti, **donosi rješenje o prestanku porezne obaveze**, odnosno o prestanku prava na povrat, porezni kredit, kao i na izmirenje dospjelih obaveza putem preknjižavanja, zbog zastare
- ▶ *Komentar: apsolutna zastara 10 godina. Da li se to odnosi i na porezne obaveze nastale u prethodnom periodu? (Prijelazne odredbe...)*

Zastara - prijedlog Zakona o doprinosima

- ▶ Pravo na obračun obaveze doprinosa i kamata te pravo na pokretanje postupka naplate doprinosa i kamata zastarijeva **za pet godina** ne računajući do kraja godine u kojoj je dospjela obaveza plaćanja.
- ▶ **Apsolutni rok zastare** prava na obračun obaveze doprinosa i kamata te prava na pokretanje postupka naplate doprinosa i kamata nastupa za **deset godina**, računajući od dana kada je zastara počela prvi put teći Udijelu utvrđivanja zastare prava na obračun i pokretanje postupka naplate, se **ne odnose na doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje**
- ▶ Utvrđivanje zastare prava na obračun i naplatu **kamata** vršit će se na način kako je to regulisano odredbama koje se odnose na relativni i apsolutni rok za zastaru *Komentar – navedeno bi značilo da zastarijeva i kamata na doprinos za PIO*

-
-
- ▶ Iznos duga za čiju je naplatu nastupila zastara otpisuje se **na osnovu rješenja kojim je utvrđena zastara prava na naplatu određene vrste doprinosa i kamata**
  - ▶ Postupak utvrđivanja zastare provodi Porezna uprava.
  - ▶ Za iznos duga za čiju je naplatu nastupila zastara a isti nije evidentiran kod Porezne uprave, otpis duga **vrši nosilac osiguranja** kod kojeg je dug evidentiran (*Komentar ... – nije poznato koji su to slučajevi, s obzirom da Porezna uprava ima sve evidencije. U ovom dijelu bi moglo biti problema u praktičnoj provedbi*)
  - ▶ Radi utvrđivanja zastare prava na naplatu duga doprinosa i kamata u određenim slučajevima kada to Porezna uprava ili nosilac osiguranja ocijene (u slučaju dužnika koji je umro, u slučaju dužnika koji je nedostupan više godina i slično), postupak se može pokrenuti po službenoj dužnosti.

Sankcije

- ▶ Za poreznog agenta od **5.000,00 KM do 70.000,00 KM** – zbog neobračunavanja, neplaćanja, neprijavlivanja poreza, neplaćanja akontacije, neuplaćivanja dohotka na račun kod banke;
- ▶ Odgovorno lice kod pravnog lica od **3.000,00 KM do 20.000,00 KM**.
- ▶ Fizičko lice – samostalni poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od **2.000,00 KM do 20.000,00 KM**.
- ▶ Novčane kazne povećavaju se za 50% u slučajevima kada je isplatilac prihoda odnosno porezni obveznik ponovno ili više puta počinio prekršaj, ali ne preko maksimalnih iznosa propisanih posebnim propisima
- ▶ Za poreznog obveznika predviđene su kazne od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM

Prelazne i završne odredbe

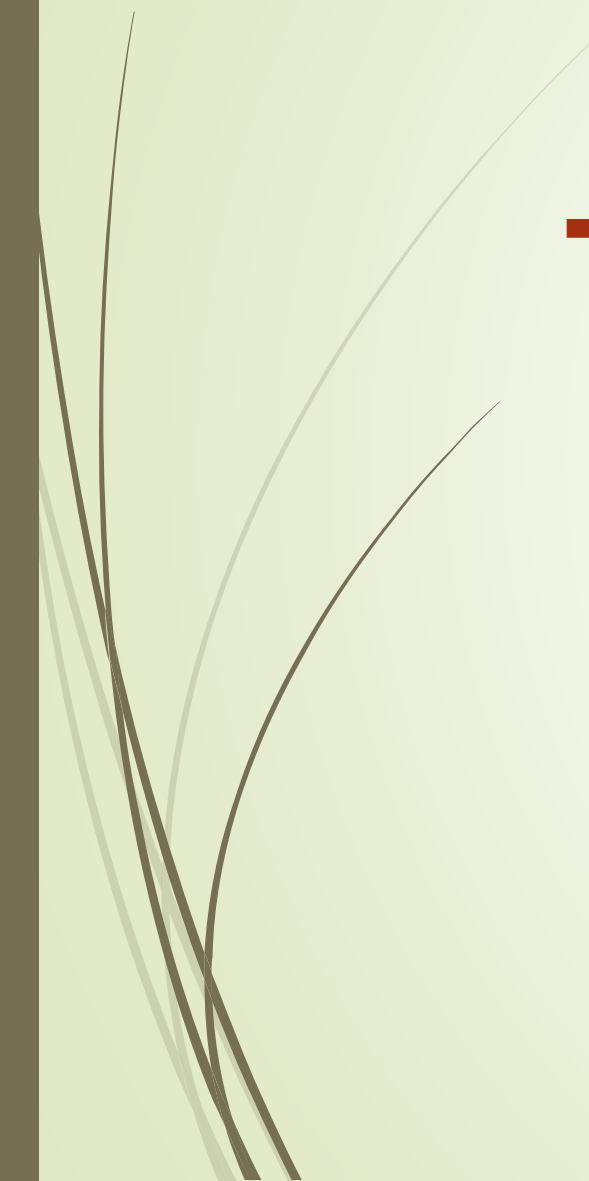
- ▶ „Porezne obaveze koje su nastale do dana stupanja na snagu ovog zakona izvršit će se u skladu sa propisima koji su bili na snazi u momentu nastanka porezne obaveze”
- ▶ Predviđena je primjena novog zakona od 1.1.2020. godine

Prijedlog Zakona o doprinosima

- ▶ Doprinosi za obavezno osiguranje,
- ▶ Doprinosi za dobrovoljno osiguranje (stope, osnovica, rokovi).
- ▶ U prednacrtu Zakona dato je niz definicija (u članu 2. Zakona ukupno 29 pojmova: obveznik, radnik, poljoprivrednik, pripravnik, volonter, izaslani radnik, inostrani penzioner i td.....)
- ▶ Najbitnije definicije:
  - ✓ **Obveznik doprinosa je osiguranik i poslodavac ili isplatilac prihoda**, na čiji teret se plaća doprinos;
  - ✓ **Obveznik obračunavanja, odnosno plaćanja doprinosa je osiguranik i poslodavac, odnosno drugi isplatilac prihoda** koji je dužan da obračuna, odnosno plati doprinos u svoje ime i u svoju korist ili u svoje ime, a u korist osiguranika

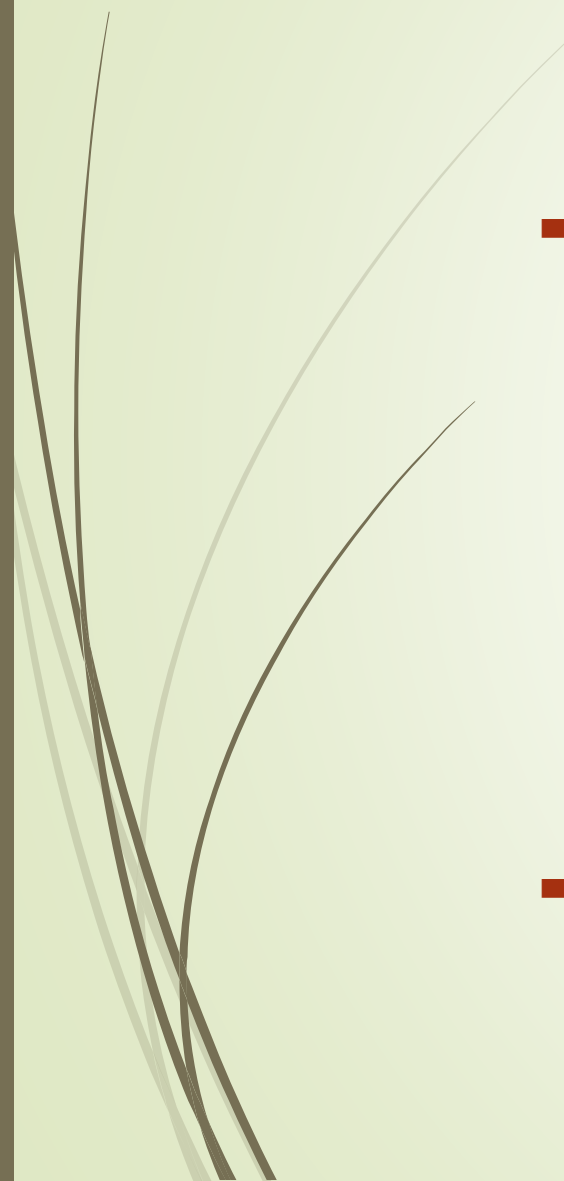
-
-
- ▶ **Trgovac pojedinac** je fizička osoba upisana u odgovarajući registar kao samostalni trgovac koji promet nije obvezan evidentirati preko **fiskalnih uređaja i koji** trgovinu na malo obavlja izvan trgovačke radnje, koji je rješenjem nadležnog organa registrovan za djelatnost trgovine na tržnicama na malo (pijacama) na jednom prodajnom mjestu: štandu, stolu, boksu, montažno-demontažnom ili zidanom objektu tipa kiosk kao i na štandu i stolu izvan tržnica na malo, za koje je nadležni organ izdao odobrenje;

Osoba koja ostvaruje ugovorenu naknadu je fizička osoba koja obavlja poslove po osnovu ugovora o djelu, autorskog ugovora, ugovora o dopunskom radu i drugog ugovora ili po nekom drugom osnovu, a za izvršen rad ostvaruje ugovorenu naknadu;

Ugovorena naknada je naknada u kojoj su sadržani porez i doprinosi koji se plaćaju na teret osoba koje ostvaruju tu naknadu;

Plaća je primitak što ga poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca, te predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne, federalne, kantonalne, gradske ili općinske vlasti u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe isplaćuje ili daje u naravi ili ga je bio dužan isplatiti radniku odnosno osiguraniku iz osnova radnog odnosa ili izabranoj ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tog se primitka, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. **Ukupan iznos plaće sadrži iznose doprinosa iz osnovice, iznos poreza na dohodak i neto iznos;**

-
-
- ▶ **Ostali primici** jesu primici što ih poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca te predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne, federalne, kantonalne, gradske ili općinske vlasti, u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe, osim plaće, isplaćuje ili daje u naravi ili ih je bio dužan isplatiti zaposleniku, odnosno osiguraniku po osnovi radnog odnosa ili izabranoj ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu ili godini ili općenito vezano uz radni odnos prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tih se primitaka, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznos poreza na dohodak i neto iznos;

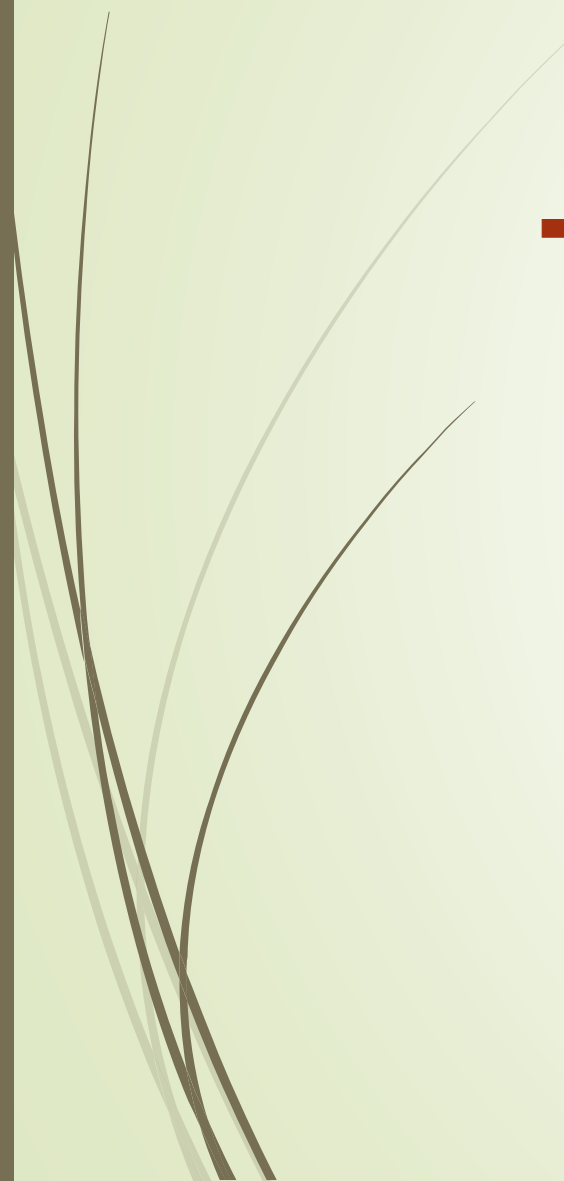

-
- ▶ **Doprinos iz osnovice** je iznos doprinosa koji obračunava, obustavlja i plaća poslodavac, odnosno drugi isplatilac prihoda u ime i u korist osiguranika;
  - ▶ **Doprinos na osnovicu** je iznos doprinosa koji obračunava i plaća isplatilac prihoda u svoje ime, a u korist osiguranika ili osiguranik koji sam za sebe plaća doprinos;
  - ▶ **Obavezom doprinosa** smatra se teret što ga obveznik doprinosa na teret svojih sredstava ima uplatiti za svoje osobno osiguranje ili što ga obveznik doprinosa na teret svojih sredstava ima uplatiti u korist druge osobe – osiguranika.
  - ▶ Obavezom doprinosa smatraju se i druge obveze, odnosno postupci: obračunavanje obveze, plaćanje nastale obveze te izvješćivanje o obračunatim i plaćenim doprinosima.

Doprinos za PIO

- **Iz osnove**, na teret obveznika doprinosa, za obvezno mirovinsko i invalidsko osiguranje stopa za obračun doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje za osobu koja je osiguranik mirovinskog i invalidskog osiguranja je **18 %**.
- **Na osnovicu**, dodatni doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje za staž osiguranja s uvećanim trajanjem, za osiguranika kod kojeg se svakih 12 mjeseci staža osiguranja računa:
  - a) kao 14 mjeseci, obračunava se po stopi od 3 %
  - b) kao 15 mjeseci, obračunava se po stopi od 4,50%
  - c) kao 16 mjeseci, obračunava se po stopi od 6 %
  - d) kao 18 mjeseci, obračunava se po stopi od 9 %

-
-
- ▶ **Posebni doprinos za osiguranje za slučaj invalidnosti i smrti zbog povrede na radu i profesionalne bolesti** za lica iz članka 21., 36. i 37. Zakona, te ostale osobe osigurane u određenim okolnostima po Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju obračunava se po **stopi od 5%**.

Doprinos za zdravstveno osiguranje

- Doprinos za zdravstveno osiguranje **iz osnovice** obračunava se po stopi od **13,5%**.
- Doprinos za zdravstveno osiguranje koji se:
  - 1) za osiguranika korisnika penzije obračunava po stopi od 1,2%;
  - 2) za osiguranika nezaposlenu osobu i osobu na stručnom osposobljavanju obračunava po stopi od 2%;
  - 3) za osiguranike za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti, obračunava po stopi od 5%;
  - 4) za osiguranike iz članka 38. ovoga Zakona, u određenim okolnostima, obračunava po stopi od 2%.

Doprinos za osiguranje u slučaju nezaposlenosti

- ▶ Doprinos za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti obračunava se **po stopi od 1%**.

Obvezni doprinosi za osiguranike po osnovi samostalnog rada

► Doprinosi i stope na osnovicu:

- a) doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje po stopi od 18 %
- b) doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi od 13,50%
- c) doprinos za osiguranje od nezaposlenosti po stopi od 1%

Obveznici doprinosa

- Pojam obveznika doprinosa je dat u članovima: 2, 5, 13, 14, 15
- Prema članu 13. nacрта Zakona, obveznici doprinosa su:
  - a) radnici;
  - b) izabrane, imenovane i postavljene osobe koje ostvaruju zaradu, odnosno plaću i/ili razliku zarade, odnosno plaće;
  - c) **direktor koji poslovodnu funkciju obavlja u radnom** odnosu ili bez radnog odnosa, ukoliko nije osiguran po drugom osnovu;
  - d) osobe koje obavljaju privremene i povremene poslove po ugovoru zaključenom neposredno sa poslodavcem;
  - e) **osobe koje ostvaruju naknadu plaće po zakonu koji uređuje finansijsku potporu obitelji sa djecom;**
  - f) osobe koje ostvaruju naknadu plaće po zakonu koji uređuje obvezno zdravstveno osiguranje;
  - g) **vlasnik privrednog društva sa sjedištem na području Federacije ukoliko nije obvezno osiguran po drugom osnovu;**

h) **poduzetnici;**

i) poljoprivrednici;

j) osobe koje ostvaruju ugovorenu naknadu;

k) vjerski službenici;

l) osobe zaposlene u inozemstvu;

m) inozemni umirovljenici;

n) **strani državljani za vrijeme školovanja ili stručnog usavršavanja na teritoriji Federacije;**

o) ostale osobe uključene u obvezno osiguranje, u skladu sa zakonima kojima se uređuje obvezno osiguranje.

Obveznici doprinosa **na osnovicu** su:

- a) **poduzetnici;**
- b) **poslodavci za zaposlenike za vrijeme neplaćenog odsustva** sukladno zakonu koji uređuje sistem obveznog zdravstvenog osiguranja;
- c) **vlasnik privrednog društva sa sjedištem na području Federacije** **ukoliko nije obvezno osiguran po drugom osnovu;**
- d) isplatilac mirovina za korisnike mirovina za koje vrši isplatu;
- e) nadležna javna služba za zapošljavanje sukladno propisima o posredovanju u zapošljavanju;
- f) zavodi, fondovi, organi uprave i druga pravna ili fizička lica sukladno ovom Zakonu.

Osnovica

- ▶ U mjesečnu osnovicu za obračun doprinosa smatraju se i iznosi ostalih primitaka od nesamostalnog rada, oporezivih porezom na dohodak i to: **naknada za topli obrok, naknada za prijevoz na posao i sa posla i naknada za regres**
- ▶ U mjesečnu osnovicu za obračun doprinosa smatraju se i primici po osnovi **naknada, koristi, premija, potpora, bonusa, nagrada, dnevnica, terenskog dodatka i otpremnine i ostali primici, isplaćeni iznad neoporezivih iznosa, sukladno propisima o porezu na dohodak**

-
- ▶ Mjesečna osnovica za osobu koja obavljanja **poslovodnu funkciju direktora** ne može iznositi manje od iznosa što ga je poslodavac dužan isplatiti prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, odnosno prema drugom aktu koji uređuje obveze poslodavca prema direktoru, ali **ne može biti niža od iznosa prosječne plaće**.
  - ▶ Za radnike kojima se isplaćuje mjesečna plaća u visini do 60% prosječne mjesečne neto plaće, u rudnicima uglja, tekstilnoj, kožnoj i industriji obuće i niskoakumulacijskim djelatnostima tradicionalnih, starih, zanata utvrđenih posebnim propisom, mjesečna osnovica za obračun doprinosa **umnožak je iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,40**.

Način obračunavanja doprinosa

- Obveze doprinosa obračunavaju se pojedinačno - za svakog osiguranika i prema plaći za svaki mjesec ili dio mjeseca u kojemu je radnik bio u radnom odnosu, odnosno prema svakom pojedinačno isplaćenom ostalom primitku.
- Doprinosi prema plaći obračunavaju se istodobno s obračunom plaće i dospijevaju na naplatu istodobno s isplatom plaće.
- Doprinosi prema ostalim primicima obračunavaju se prije isplate primitaka i dospijevaju na naplatu istodobno s isplatom ostalih primitaka.
- Iznimno, doprinosi prema plaći ili prema dijelu plaće koja se ne isplati do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec moraju se obračunati i dospijevaju na naplatu do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

-
- Mjesečna osnovica za obračun doprinosa iz članka 16. ovoga Zakona, iznos je što ga utvrđuje poslodavac polazeći od mjesečne plaće koju bi **izaslani radnik** ostvario za iste, odnosno za slične poslove u Federaciji prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, **uvećana za 20%**.

➤ Mjesečne osnovice za obračun doprinosa osiguranika - obrta i djelatnosti srodnih obrtu, slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti koje (osnovice) se formiraju od umnožka prosječne plaće u FBiH i

a) koeficijenta 0,80 za osiguranika po osnovi obrta i srodne djelatnosti,

b) koeficijenta 1,40 za osiguranika po osnovi slobodnog zanimanja,

c) koeficijenta 0,40 za osiguranika po osnovi poljoprivrede i šumarstva,

d) koeficijenta 0,80 za osiguranika po osnovi ostalih samostalnih djelatnosti,

e) koeficijenta 0,40 za osiguranika po osnovi trgovca pojedinca.

Paušalci

Mjesečna osnovica za obračun doprinosa **umnožak je iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,70.**

- Izuzetno, mjesečna osnovica za obračun doprinosa, za osiguranike koji obavljaju niskoakumulacijske djelatnosti starih tradicionalnih zanata utvrđenih posebnim propisom, poljoprivrednu djelatnost, kao i obveznici koji obavljaju prevoz putnika samo sa jednim sredstvom prevoza i bez zaposlenika (taksi prevoznici), je **umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,40**
- Doprimosi dospijevaju na naplatu **do 15-tog dana u mjesecu za prethodni mjesec**
- **Vjerski službenici**
- Osiguranik - vjerski službenik, koji ne zasniva radni odnos i kojem se ne isplaćuje plaća, obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za osobno osiguranje
- Doprimosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu **do 15-tog dana u mjesecu za prethodni mjesec**
- umnožak prosječne plaće i koef. 0,40

Za osiguranika po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja – samostalnog umjetnika kojemu se doprinosi plaćaju iz proračuna

- Obveznik obračunavanja jest ministarstvo mjerodavno za kulturu ili drugo tijelo ovlašteno od toga ministarstva.
- Mjesečna osnovica za obračun doprinosa umnožak je iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,8.
- Doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu **do 30-tog dana u mjesecu za prethodni mjesec**

Za osiguranike koji ostvaruju primitke po osnovi obavljanja privremenih i povremenih poslova i osiguranike koji ostvaruju ostale primitke

- ▶ Po osnovi ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova doprinosi se obračunavaju po stopama iz članka iz članka 9. stavak (1), članak 10. točka a) i članka 11. ovoga Zakona, što znači:
- ▶ PIO 18%.
- ▶ zdravstveno osiguranje 13,5%
- ▶ nezaposlenost 1%.

POGLAVLJE III. OBVEZNICI OBRAČUNAVANJA I PLAĆANJA DOPRINOSA ZA OSTALE OSIGURANIKE

- ▶ Penzioneri (PIO)
- ▶ Za osiguranika po osnovi osobe koja je prekinula rad a bivši ju je poslodavac uputio na obrazovanje ili stručno usavršavanje???
- ▶ Za osiguranika po osnovi osobe koju je pravna ili fizička osoba, prije stupanja u radni odnos, uputila na praktični rad ???
- ▶ Za člana obitelji osobe zaposlene u inozemstvu obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa **za svakoga pojedinog člana obitelji jest osoba zaposlena u inozemstvu**, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno ???
- ▶ Za osiguranika koji se nalazi na porodijskom odsustvu **obveznik obračuna i plaćanja doprinosa je isplatitelj naknade plaće ???**
- ▶ Itd...

Prelazne odredbe

- ▶ Doprinosi za koje je obaveza plaćanja nastala, odnosno dospjela do dana početka primjene ovog zakona, **obveznici plaćanja doprinosa su dužni platiti u skladu s propisima koji su važili do dana početka primjene ovog zakona.**
- ▶ Obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa **dužni su nakon stupanja na snagu ovog zakona izvršiti preračun plaća (bruto iznos) za obveznike doprinosa - zaposlenike, na novu zbirnu stopu kao proizvod bruto iznosa plaće i koeficijenta 1,0222.**

Sankcije

od 20.000,00 KM do 200.000,00 KM

- ▶ poslodavci koji u istu banku istovremeno ne predaju nalog za plaćanje za isplatu plaće i naloge za plaćanje za uplatu poreza i uplatu doprinosa i koji ne izvrše preračun plaća (prethodni slajd); za radnike ne izvrši obračun plaća
- ▶ banke, koje ne izvršavaju obaveze propisane Zakonom

od 5.000,00 KM do 20.000,00 KM

- ▶ Samostalni poduzetnici koji u istu banku istovremeno ne predaju nalog za plaćanje za isplatu plaće radnicima i naloge za plaćanje za uplatu poreza i uplatu doprinosa i ne izvrše preračun plaća radnika

-
-
- ▶ od 10.000,00 KM do 50.000,00 KM – poslodavci pravna lica, koji ne obračunaju i ne plate doprinose
  - ▶ od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM – poduzetnici i odgovorna lica u pravnom licu koji ne obračunaju i ne uplate doprinose
  - ▶ od 1.500,00 KM do 5.000,00 KM – poduzetnici – obrtnici za svoje doprinose i lica zaposlena kod nerezidenta

